

การวิเคราะห์ข้อสร้อยของประชาชนจังหวัดเชียงราย^๑

สุทธา รัตนศักดิ์^๒
พรรณนวัต รัตนศักดิ์^๓

บทคัดย่อ

การวิเคราะห์ข้อสร้อยของประชาชนจังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ที่มาของข้อสร้อย และทัศนคติที่สะท้อนมาจากการตั้งข้อสร้อยของประชาชนในตำบลท่าสุต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ซึ่งได้มาโดยวิธีการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล จาก ๑๑ หมู่บ้าน จำนวนหมู่บ้านละ ๔ คน รวม ๔๔ คน ให้ข้อมูลข้อสร้อยคนละ ๑๐ รายชื่อ จากจำนวนประชากรจำนวน ๑๓,๕๒๑ คน ได้ข้อสร้อยจำนวน ๔๕๐ รายชื่อ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเรื่อง การวิเคราะห์ข้อสร้อยของประชาชนจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า

ข้อสร้อยของบุคคล มีที่มาจากสาเหตุ ๗ ประการ ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ แบ่งเป็นรูปร่าง และอวัยวะ พบ ๑๓๒ รายชื่อ (ร้อยละ ๓๙.๑๐) ลักษณะของพฤติกรรม แบ่งเป็นเชิงบวกและเชิงลบ พบ ๑๔๓ รายชื่อ (ร้อยละ ๓๒.๕๐) การประกอบอาชีพ แบ่งเป็นชื่อสินค้า ลักษณะของงานและการเปรียบเทียบเชิงสัญลักษณ์ พบ ๖๗ รายชื่อ (ร้อยละ ๑๕.๒๒) พื้นฐานครอบครัว แบ่งเป็น บุคคลใกล้ชิด ลำดับเครือญาติ และเชื้อชาติหรือศาสนา พบ ๒๖ รายชื่อ (ร้อยละ ๕.๙๐) สถานที่ที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น ตำแหน่งของที่อยู่อาศัย ลักษณะของพื้นที่ และภูมิภานา พบ ๑๔ รายชื่อ (ร้อยละ ๓.๑๔)

^๑ งานวิจัยนี้ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

^๒ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

^๓ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

เหตุการณ์สำคัญ แบ่งเป็นชื่อเต็ม และเหตุการณ์ในอดีต พบ ๑๑ รายชื่อ (ร้อยละ ๒.๕๐) สู้ตท้ายการใช้ภาษาเกิดจากการเล่นเสียงของพยางค์และคำ ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กับตัวบุคคล แบ่งเป็น เพื่อเล่นเสียง และเพื่อสร้างคำผวน พบ ๗ รายชื่อ (ร้อยละ ๑.๖๐)

ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของบุคคลในการตั้งชื่อสร้อย พบทัศนคติเชิงลบมากที่สุด จำนวน ๒๘๗ รายชื่อ (ร้อยละ ๖๕.๒๒) เป็นชื่อสร้อยที่มาจากลักษณะทางกายภาพ ลักษณะของพฤติกรรม เหตุการณ์สำคัญ และการใช้ภาษา พบทัศนคติที่ไม่แสดงความคิดเห็น จำนวน ๑๑๕ รายชื่อ (ร้อยละ ๒๖.๑๓) เป็นชื่อสร้อยที่มาจากประกอบอาชีพ พื้นฐานครอบครัว สถานที่ที่เกี่ยวข้อง การใช้ภาษา และเหตุการณ์สำคัญ พบทัศนคติเชิงบวกน้อยที่สุด จำนวน ๓๘ รายชื่อ (ร้อยละ ๘.๖๓) เป็นชื่อสร้อยที่มาจากลักษณะของพฤติกรรม ลักษณะทางกายภาพ และเหตุการณ์สำคัญ ตามลำดับ

ในส่วนของการใช้สำนวนภาษานั้นพบว่า มีการใช้สำนวนภาษาในการตั้งชื่อสร้อย ทั้งภาษาไทยกลางและภาษาไทยเหนือ พบทั้งแบบที่ต้องแปลความหมายโดยตรง และตีความหมายตามนัยประหวัดของเฉพาะบุคคล ส่วนการใช้พยางค์ คำ หรือวลีที่เหมือนกัน แต่ในเชิงความหมายนั้นอาจแตกต่างกันไปตามบริบทของบุคคลหรือสถานการณ์ นอกจากนี้ชื่อสร้อยยังสะท้อนบริบททางสังคมและวัฒนธรรม เรื่องการให้ความสำคัญกับลำดับความอาวุโสในครอบครัว ระบบเครือญาติ บทบาทหน้าที่ของบุคคลในชุมชน และความหลากหลายทางชาติพันธุ์

คำสำคัญ: ชื่อสร้อย ประชาชน เชียงราย

An Analysis of Characterized Names of People in Chiang Rai

Suttha Rattanasak⁴

Panwadee Rattanasak⁵

Abstract

An analysis of characterized names of people in Chiang Rai aims at investigating the source of these names, how they were initiated, and the attitudes reflected from their characterized names in Tambon Tasud, Muang, Chiang Rai. The data was obtained from interviewing and questionnaires from respondents living in 11 villages, four respondents from each village, with the total number of respondents being 44. Each respondent gave 10 characterized names based on 13,421 villagers. The total number of characterized names was 440.

The results showed that the characterized names were derived from 7 reasons: physical appearance; behavior; careers; and metaphors; family background; nationality and religion; places; important events; and inflections. Physical appearance included shapes and body organs, with 172 characterized names found (39.10 %). Behaviors were classified into positive and negative behaviors, with 143 names found (32.50 %). Careers were classified into product names and job descriptions and metaphors, with 67 names found (15.22 %).

⁴ Mr.Suttha Rattanasak is currently a lecturer in the Department of Thai Language and Culture, School of Liberal Arts, Maefahluang University.

⁵ Mr.Panwadee Rattanasak is currently a lecturer in the Department of Thai Language and Culture, School of Liberal Arts, Maefahluang University.

Family background was classified into intimates, relatives and nationality and religion, with 26 names found (5.90 %). Places were classified into location, geographical area, and originality, with 14 names found (3.18 %). Important events were classified into old names, and past events, with 11 names found (2.50 %). Lastly, inflections were classified into syllable inflection and word inflection which show no relationship with the person, but for transposition of the sounds and spoonerism, with seven names found (1.60 %).

The analysis from individual attitudes toward characterized names found that most characterized names were related to negative attitudes; approximately 287 characterized names (65.22 %) were derived from physical appearance, behaviors, important events, and language use. In addition, some characterized names were not related to any opinions; approximately 115 characterized names (26.13 %) were derived from careers, family background, places, language use and important events. Lastly, positive attitudes toward characterized names were found to be the least, with approximately 38 characterized names (8.63 %), and they were derived from behavior, physical appearance, and important events.

As for the use of language expressions, the characterized names both in standard Thai and northern Thai were literal meaning and figurative meaning of each character. The use of syllable, word or phrase may be different according to their circumstances or situations. Moreover, characterized names also reflect the social context and a culture of seniority in the family, family relations, personal roles in the community and diverse ethnicity.

Keywords: Characterized name, People, Chiang Rai

๑. บทนำ

ภาษาคือเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เป็นสัญลักษณ์ที่กำหนดขึ้นในสังคม เพื่อใช้แทนบุคคล วัตถุ และความรู้สึกที่ต้องการถ่ายทอดให้รับรู้ระหว่างกัน ชื่อจัดเป็นภาษาสัญลักษณ์ประเภทหนึ่งที่ใช้แทนบุคคล สื่อถึงตัวตน และทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างบุคคล

การตั้งชื่อเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งของชีวิต ชื่อที่ตั้งนั้นก็นิยมให้มีความหมายในเชิงบวก มุ่งที่ความเป็นมงคลแก่บุคคล เพราะถือว่าใครเรียกชื่อก็ตกก็เท่ากับเป็นการเพิ่มสิริมงคลให้แก่เจ้าของชื่อ^๔ ไม่ว่าจะเป็นการตั้งชื่อ คน สัตว์ สิ่งของหรือสถานที่ แต่ละชื่อต่างมีความหมายโดยนัยสื่อถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สื่อถึงวัฒนธรรม ความเชื่อ และยังสะท้อนวิถีบุคคลหรือชุมชนนั้น ๆ นอกจากนี้ยังมีนัยบ่งบอกเพศอีกด้วย

ชื่อบุคคลมีความสำคัญยิ่งในชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งใช้เรียกบุคคลแทนตัวบุคคล และติดตัวเจ้าของชื่อไปตลอดชีวิต คนเราทุกคนจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีชื่อประจำตัว เพื่อสะดวกในการติดต่อ เรียกขาน การจำ และการอ้างอิง เป็นการแยกบุคคลนั้น ออกจากบุคคลอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้ชื่อจึงถือเป็นประเพณีนิยมของมวลชนทุกชาติ ทุกภาษาทั่วโลก โดยทั่วไปชื่อบุคคลมักจะสะท้อนประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม ของชนกลุ่มหนึ่ง ๆ ได้ ชื่อจึงถือเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละกลุ่มชน

ในปัจจุบันนอกจากการตั้งชื่อให้มีความหมายเชิงบวกแล้ว ยังมีการเล่นคำ เล่นเสียง เล่นอักษร และมีความหมายที่ผสมจากชื่อพ่อและแม่ หรือมีการตั้งชื่อคนในครอบครัวเดียวกันให้มีลักษณะการใช้ภาษาแบบเดียวกัน เพื่อให้ดูแปลก โดดเด่น เนื่องจากชื่อเป็นสิ่งแรกที่ทำให้คนรู้จัก จดจำ และสนใจ

โดยปกติทั่วไป การตั้งชื่อบุคคลแบ่งได้ ๒ ประเภท คือ ชื่อจริงกับชื่อเรียกหรือชื่อเล่น ชื่อจริงนั้นมักจะใช้ในเวลาที่เป็นทางการ หรือในโอกาสสำคัญต่าง ๆ ส่วนชื่อเรียกหรือชื่อเล่นมักจะใช้กัน ในครอบครัว ญาติ กลุ่มเพื่อน ภายในหมู่บ้าน หรือใช้อย่างไม่เป็นทางการ

^๔ ศิวรี วรณิตินันท์, **ตั้งชื่ออะไรดี**, (กรุงเทพฯ: ผดุงศึกษา), ๒๕๒๗, หน้า ๑

จรรยาศรี มูลสวัสดิ์^๔ ได้ศึกษาการใช้ภาษาในการตั้งชื่อของชาวล้านนา ในตำบลป่าอ้อดอนชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยเน้นการศึกษาเรื่อง การใช้ภาษา ลักษณะโครงสร้างทางภาษา และความหมายของชื่อ พบว่าประชาชนใน ภาคเหนือ นั้น มีการตั้งชื่อสำหรับบุคคล ซึ่งแตกต่างจากภาคอื่นเพิ่มขึ้นมาอีก ๑ ประเภท คือ “ชื่อสร้อย” คือใช้เรียกตามหลังชื่อจริงของบุคคลนั้น เนื่องจากประชาชนโดยทั่วไปมีการตั้งชื่อ หรือเรียกชื่อซ้ำกันอยู่เสมอ ดังนั้นในการเรียกชื่อของบุคคล จึงเกิด กระบวนการของการสื่อสารประเภทหนึ่งขึ้น คือ การคิดชื่อสร้อยขึ้นมาต่อท้ายชื่อเฉพาะ ของแต่ละบุคคล เพื่อเป็นการเน้นหรือเฉพาะเจาะจงว่าบุคคลที่ถูกกล่าวถึงนั้นเป็นใคร ส่วนใหญ่ผู้ที่ตั้งชื่อสร้อยให้คือเพื่อนบ้านข้างเคียงที่รู้จักกันเป็นอันดี

ปัจจุบันสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดเชียงรายมีความเปลี่ยนแปลง ไปตามกระแสการพัฒนาทางเศรษฐกิจ มีการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างสังคม-เมืองและสังคมชนบท แต่อย่างไรก็ดี จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลเบื้องต้นของผู้วิจัย ณ ตำบลท่าสุด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นตำบลที่ผู้วิจัยอยู่อาศัยและปฏิบัติ หน้าที่ที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง พบว่าประชาชนโดยทั่วไปยังมีการเรียกชื่อสร้อยกัน เป็นปกติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการตั้งชื่อสร้อยของประชาชน ในตำบล-ท่าสุด โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ที่มาของชื่อสร้อย และทัศนคติที่สะท้อนมาจากการตั้งชื่อสร้อยเป็นสำคัญ

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ที่มาของชื่อสร้อย และทัศนคติที่สะท้อนมาจากการตั้งชื่อสร้อย ของประชาชน ในจังหวัดเชียงราย

๓. ขอบเขตของการวิจัย

๓.๑ ขอบเขตเชิงปริมาณ

^๔ จรรยาศรี มูลสวัสดิ์, การใช้ภาษาในการตั้งชื่อของชาวล้านนาในจังหวัดเชียงราย, วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๓๕.

รวบรวมชื่อสร้อยของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลท่าสุต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จำนวน ๔๔๐ รายชื่อ

๓.๒ ขอบเขตเชิงคุณภาพ

วิเคราะห์ที่มาของชื่อสร้อย และทัศนคติที่สะท้อนมาจากการตั้งชื่อสร้อยของประชาชน

๓.๓ ข้อมูลพื้นที่

ตำบลท่าสุตอยู่ทิศเหนือของอำเภอเมืองเชียงราย อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองเชียงราย ประมาณ ๑๘ กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด ๘๑.๘๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๕๑,๑๖๓.๒๕ ไร่ เทศบาลตำบลท่าสุต มีหมู่บ้านที่อยู่ในเขตการปกครอง จำนวน ๑๑ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑ บ้านห้วยพลู หมู่ที่ ๒ บ้านสันตันกอก หมู่ที่ ๓ บ้านแม่ข้าวต้มท่าสุต หมู่ที่ ๔ บ้านห้วยเคียน หมู่ที่ ๕ บ้านบ่อทอง หมู่ที่ ๖ บ้านถ้ำผาดอง หมู่ที่ ๗ บ้านห้วยทรายขาว หมู่ที่ ๘ บ้านศรีวิเชียร หมู่ที่ ๙ บ้านศรีป่าซาง หมู่ที่ ๑๐ บ้านแม่ข้าวต้มท่าสุต และหมู่ที่ ๑๑ บ้านพลูทอง มีจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริง ณ เดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๗ มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๓,๔๒๑ คน แยกเป็นชาย ๕,๕๔๘ คน หญิง ๗,๘๗๓ คน จำนวนหลังคาเรือน ๕,๐๙๑ หลังคาเรือน เทศบาลตำบลท่าสุต^๖

๔. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ประกอบด้วย ๓ แนวคิดหลักที่สำคัญ ได้แก่ แนวคิดในการตั้งชื่อโดยทั่วไป แนวคิดในการตั้งชื่อสร้อย และแนวคิดเรื่องทัศนคติ

๔.๑ แนวคิดในการตั้งชื่อโดยทั่วไป

การตั้งชื่อบุคคลของไทยนั้น แต่เดิมนิยมตั้งชื่อโดยถือฤกษ์วันที่เกิดของทารก แล้วเลือกอักษรที่ตรงกับวันเกิดของคนนั้น ๆ มาตั้งเป็นชื่อเพื่อเป็นสิริมงคลแก่เจ้าตัว ชื่อจึงมักเป็นคำธรรมดา และมักเป็นคำ ๑ พยางค์^๗

^๖ <http://www.tasud.net/m1.php>

^๗ ไชโรจจารย์, **หลักเกณฑ์การตั้งชื่อและกราฟทำนายชีวิต**, กรุงเทพฯ: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๒๑, หน้า ๑๐-๑๑

สมัยต่อมาวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไป การตั้งชื่อให้บุตรธิดาก็เปลี่ยนตามไปด้วย มีการตั้งชื่อโดยใช้คำ ๒ พยางค์ ๓ พยางค์ ใช้คำประสม คำสมาส คำสนธิ ให้มีความหมายที่หลากหลายออกไป จนกระทั่งมีการตั้งชื่อปะปนกันระหว่างผู้ชายและผู้หญิง

ต่อมาทางการได้มองเห็นว่า การตั้งชื่อเป็นสิ่งสำคัญสามารถดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมไทย เป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมฟื้นฟู ให้เป็นศรีสง่าแก่ประเทศชาติ และเป็นมงคลแก่เจ้าของชื่อ เช่น ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ จอมพล ป.พิบูลสงครามได้มีการออกประกาศ เรื่องหลักการตั้งชื่อบุคคล เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๔ ในประกาศฉบับนี้ได้วางหลักเกณฑ์การตั้งชื่อบุคคลให้เหมาะสมกับเพศ และมีนามานุกรมตัวอย่างไว้สำหรับการตั้งชื่อ นับว่าประกาศฉบับนี้ เป็นการวางหลักและชักชวนให้ประชาชนปฏิบัติ ไม่ใช่เป็นการบังคับ แต่ทางราชการได้มีคำสั่งกวดขันทั้งทางราชการและประชาชนผู้มาติดต่อกับทางราชการให้ปฏิบัติโดยเคร่งครัด จนกลายเป็นการบังคับไป ประกาศนี้ใช้อยู่จนกระทั่งได้มีการยกเลิกเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๗ และให้การตั้งชื่อบุคคลให้เป็นไปตามใจสมัคร อย่างไรก็ตามหลังจากที่ได้ยกเลิกประกาศไปแล้ว ก็ยังมีประชาชนสนใจปฏิบัติตามหลักการตั้งชื่อบุคคลฉบับนี้อยู่เป็นจำนวนมาก

จรรยาศรี มุลสวัสดิ์^๔ ศึกษาเรื่อง **การใช้ภาษาในการตั้งชื่อของชาวล้านนาในจังหวัดเชียงราย** เป็นการศึกษาภาษาที่นำมาใช้ในการตั้งชื่อ (ภาษาล้านนา บาลี สันสกฤต) ลักษณะโครงสร้างและความหมายของชื่อ โดยศึกษาจากชื่อจริงชื่อเรียก และชื่อสร้อยของชาวล้านนา การศึกษาชื่อจริงใช้วิธีสุ่มตัวอย่างจาก ๑๓ หมู่บ้าน ในตำบลป่าอ้อดอนชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย และวิเคราะห์ข้อมูลโดยแยกเป็น ๔ กลุ่มอายุ ได้แก่ ๖๑ ปี ขึ้นไป / ๔๑ปี -๖๐ ปี / ๒๑ ปี-๔๐ ปี / ๑ ปี-๒๐ ปี เพื่อหาลักษณะ ค่านิยม ความเชื่อ พร้อมทั้งแนวทางการดำเนินชีวิตของชาวล้านนาที่สะท้อนจากชื่อทั้ง ๓ ประเภท ส่วนชื่อเรียกและชื่อสร้อย นำมาจากชื่อของบุคคลที่นำชื่อจริงมาศึกษา รวมทั้งการสอบถามจากผู้สูงอายุ และความรู้ของผู้วิจัยเอง ผลการศึกษาพบว่า ภาษาที่ชาวล้านนาใช้ในการตั้งชื่อมีการเปลี่ยนแปลงคือ เดิมจะ

^๔ จรรยาศรี มุลสวัสดิ์, การใช้ภาษาในการตั้งชื่อของชาวล้านนาในจังหวัดเชียงราย, ๒๕๓๕.

นิยมใช้ภาษาไทยล้านนาอยู่มาก ต่อมาได้นำภาษาบาลี สันสกฤต เขมร หรือภาษาอังกฤษ เข้ามาใช้ในการตั้งชื่อด้วย จำนวนพยางค์ของคำที่ใช้ในการตั้งชื่อ ได้เพิ่มขึ้นจากหนึ่ง พยางค์เป็น สอง สาม สี่ และห้าพยางค์ แสดงให้เห็นว่าชาวล้านนาได้มีการปรับเปลี่ยน วัฒนธรรมทางด้านภาษาในการตั้งชื่อเข้าสู่ถิ่นล้านนา

ในด้านความหมายของชื่อ ได้สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมของชาวล้านนา เกี่ยวกับความมั่งมี ความผูกพันของชาวล้านนาที่มีต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ความหมายของชื่อยังสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะสังคม การดำเนินชีวิต ค่านิยม ความเชื่อ และสิ่งแวดล้อม ที่ถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของภาษา

ส่วนผลการวิจัยเรื่อง **การศึกษาการตั้งชื่อของคนไทย** ของ วิรัช ศิริวัฒนะนาวิณ^๔ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตั้งชื่อของคนไทยในแง่มุมต่าง ๆ พบว่า ความเป็นมาของการตั้งชื่อของคนไทยสอดคล้องกับค่านิยมและความเชื่อของคนไทย มาตลอดทุกยุคทุกสมัย เป็นต้นว่า ความเชื่อเรื่องอำนาจลึกลับ และความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ส่วนหลักโหราศาสตร์ในการตั้งชื่อที่เป็นที่นิยม ได้แก่ “นามทักษา-ปกรณ์” ซึ่งแบ่งเป็น ๓ หลัก คือ หลักการตั้งชื่อตามอักษรวันเกิด หลักการตั้งชื่อตาม นามกำเนิด และหลักการตั้งชื่อตามนามปีเกิด ทั้งนี้ทุกหลักล้วนแนะนำให้หลีกเลี่ยง อักษรที่เป็นกาลกิณี ผู้ตั้งชื่ออาจได้แก่ บิดา มารดา พระภิกษุ ญาติผู้ใหญ่ ผู้รู้ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับกาเนิดของทารก โดยบิดามารดาเป็นผู้ตั้งชื่อเป็นส่วนใหญ่ และมีแนวโน้มว่าบิดามารดาจะตั้งชื่อเองน้อยลง แต่จะเลือกชื่อจากหนังสือแนะนำการตั้งชื่อ มากขึ้น ส่วนเงื่อนไขในการตั้งชื่อพบว่ามี ๔ เงื่อนไข คือ เพศ หลักโหราศาสตร์ ความหมาย ความไพเราะ ความแปลกใหม่ ชื่อบุคคลในครอบครัว นามสกุล การเลียนแบบ และเสียงที่อาจเกิดปัญหา โดยกลุ่มอายุไม่น้อยมีแนวโน้มว่า จะตั้งชื่อให้มีความแปลกใหม่มากขึ้น ความสัมพันธ์ของชื่อบุคคล ในครอบครัวเดียวกันพบความสัมพันธ์ ๔ ประเภท ได้แก่ความสัมพันธ์ทางเสียง ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ทางเสียงพยัญชนะ-ต้นของพยางค์หน้า พยางค์หลัง และของทุกพยางค์ ความสัมพันธ์ ทางเสียงสัมผัสสระ ความสัมพันธ์ทางพยางค์ ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ทางรูปพยางค์หน้าและรูปพยางค์-

^๔ วิรัช ศิริวัฒนะนาวิณ, **การศึกษาการตั้งชื่อของคนไทย**, วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๔.

หลัง ความสัมพันธ์ทางคำ ความสัมพันธ์ทางความหมาย โดยกลุ่มอายุน้อยมีแนวโน้มว่าจะตั้งชื่อบุคคลในครอบครัวให้มีความสัมพันธ์กันมากขึ้น

๔.๒ แนวคิดในการตั้งชื่อสร้อย

ลักษณะการใช้ภาษาในการตั้งชื่อสร้อยของชาวล้านนา จริญญาตรี มูลสวัสดิ์^{๑๑} (๒๕๓๕ : ๕๒-๖๑) กล่าวว่า ชื่อสร้อยเป็นชื่อที่บุคคลอื่นตั้งให้ ใช้เรียกต่อท้ายชื่อจริงหรือชื่อเรียก เป็นสิ่งที่ยังคงปรากฏอยู่ในสังคมล้านนา และมีความจำเป็นต่อสังคมของคนล้านนา ทั้งนี้เพราะชาวล้านนามักตั้งชื่อซ้ำ ๆ กัน ในการพูดถึงบุคคลที่ ๓ ที่มีชื่อซ้ำกันหลาย ๆ คน การใช้ชื่อสร้อยจะเป็นตัวบ่งชี้ให้ผู้ฟังรับรู้ได้เป็นอย่างดี เช่น มูลไว (ไว คือคนที่ชอบพูดเกินความจริง) จากข้อมูลชื่อสร้อยที่พบ จำนวน ๔๕๔ ชื่อ ในตำบลป่าอ้อดอนชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย สามารถวิเคราะห์ข้อมูลด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

การใช้ภาษาในการตั้งชื่อสร้อยตามกลุ่มอายุต่าง ๆ พบว่ามี ๓ ประเภท คือ ภาษาไทยล้านนา ภาษาบาลี สันสกฤต และภาษาอื่น ๆ เช่น จีน โดยทุกกลุ่มอายุใช้ภาษาไทยล้านนามากที่สุด มีการใช้ภาษาบาลี สันสกฤต และภาษาจีนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ส่วนโครงสร้างของชื่อสร้อย พบว่าชื่อสร้อยในทุกกลุ่มอายุมีการใช้คำ ๑ พยางค์มากที่สุด และส่วนมากจะเป็นภาษาไทยล้านนา ส่วนชื่อสร้อยที่ใช้คำ ๒ พยางค์มีลักษณะคือ เป็นคำซ้อน และเป็นคำ ๒ พยางค์แต่มีความหมายเดียว ส่วนชื่อสร้อยที่ใช้คำ ๓ พยางค์ ชาวล้านนาไม่นิยมที่จะใช้คำหลายพยางค์มาตั้งชื่อสร้อย

ในเรื่องความหมายของชื่อสร้อย พบว่าจะมีความสัมพันธ์กับเจ้าของชื่อเป็นอย่างดี การได้มาของชื่อสร้อยมีอยู่ ๒ วิธีคือ มาจากลักษณะประจำตัว และมาจากสิ่งแวดล้อมภายนอก ชื่อสร้อยที่มาจากลักษณะประจำตัวต้องใช้วิธีการสังเกตลักษณะต่าง ๆ ของผู้บุคคล ทำให้ได้ชื่อสร้อยที่มีความหมายเกี่ยวกับลักษณะอวัยวะ เช่น หล้าอ้อย (อ้อย คือมีผมน้อย) เกี่ยวกับพฤติกรรม เช่น จวบลม (ลม คือพูดในสิ่งที่ไม่จริง) เกี่ยวกับรูปร่าง รูปพรรณ เช่น อ้ายเต็ง (เต็ง คือลักษณะคนที่ผอมสูง) เกี่ยวกับ

^{๑๑} จริญญาตรี มูลสวัสดิ์, การใช้ภาษาในการตั้งชื่อของชาวล้านนาในจังหวัดเชียงราย, ๒๕๓๕, หน้า ๕๒-๖๑.

สีหน้า ท่าทาง เช่น ป็นงอ (งอ คือลักษณะที่ทำหน้าเหมือนโกรธอยู่ตลอดเวลา) เกี่ยวกับลักษณะสีผิว เช่น ทองเส้า (เส้า คือผิวที่ค่อนข้างดำ)

ส่วนชื่อสร้อยที่มาจากสิ่งแวดล้อมภายนอก ความหมายของชื่อสร้อยในลักษณะนี้จะเกี่ยวกับสัญชาติ สัตว์ ผี หรือมนุษย์ ผู้ที่อยู่ใกล้ชิด หน้าที่ ภูมิลำเนาเดิม สถานภาพ สามารถทำให้มองเห็นสภาพความเป็นอยู่และสังคมของลำเนาได้ กล่าวคือเกี่ยวกับสัญชาติ พบชื่อสร้อยที่แสดงให้เห็นว่า ในสังคมลำเนาประกอบด้วยคนหลาย ๆ สัญชาติ เช่น เมืองเจ๊ก (เจ๊ก คือคนจีน) เกี่ยวกับสัตว์ คน ผี หรือมนุษย์ เช่น ตาแป๊ะ (แป๊ะ คือแพะ) เกี่ยวกับผู้ใกล้ชิด เช่น ตาสา (สา คือชื่อภรรยาของนายตา) เกี่ยวกับหน้าที่ เช่น อาจารย์ (อาจารย์) เกี่ยวกับภูมิลำเนาเดิม เช่น แก้วหางดง (หางดง คืออำเภอหางดง) และเกี่ยวกับสถานภาพ เช่นคือ คำมาย (มาย คือผู้ที่หย่าร้างกันหรือฝ่ายหนึ่งเสียชีวิต)

นอกจากนี้ยังมีชื่อสร้อยที่จัดเข้ากลุ่มไม่ได้ ถึงแม้จะไม่ทราบความหมายแต่ก็พอจะทราบจุดประสงค์ในการตั้งชื่อ คือจะใช้เป็นคำพวนกับชื่อเรียก เช่น ต้าแหมด พวนได้เป็น แดตตหมา และยังพบชื่อสร้อยที่ใช้คำเกี่ยวกับอวัยวะเพศ เช่น หีเหล็ก (คำว่า หีเหล็ก จะใช้กับหญิงที่มีพฤติกรรม สำนอนทางเพศ คบผู้ชายไม่เลือกหน้า) การตั้งชื่อสร้อยนั้น มีลักษณะร่วมกับหลักการตั้งสมญานามของบุคคล ดังที่ เนตรทราย มณีโชติ^{๑๑} แบ่งที่มาของการสร้างสมญานามเป็น ๘ ประเภท คือ มาจากพฤติกรรมทางการกระทำ สถานภาพทางสังคม อาชีพ บุคลิกภาพหรือลักษณะเฉพาะตัว ที่มาหรือภูมิลำเนา ชื่อเดิมหรือชื่อเล่น จุดเด่นหรือสิ่งที่ขึ้นชื่อ และสัญลักษณ์ประจำตัว

^{๑๑} เนตรทราย มณีโชติ, สมญานามในและรายการกีฬาทางสือมวลชน, วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔, หน้า ๕๕-๖๐.

๔.๓ แนวคิดเรื่องทัศนคติ

ความหมายของทัศนคติ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๕^{๑๒} ให้ความหมายของทัศนคติว่า ทัศนคติ หมายถึง (น.) แนวความคิดเห็น

ทัศนคติ เป็นศัพท์บัญญัติทางวิชาการ ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Attitude มีรากศัพท์มาจาก ภาษาลาตินว่า Aptus แปลว่า ความโน้มเอียง เหมาะสม และนำไปใช้ในความหมายของคำ Attitude ว่า คือท่าทีที่แสดงออกของบุคคลซึ่งบ่งบอกถึงสภาพจิตใจ ได้แก่ ความรู้สึก หรืออารมณ์ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทัศนคติ หรือ เจตคติ เป็นความเชื่อและความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยมีทิศทางที่แน่นอน และมีแนวโน้มในการเกิดพฤติกรรมที่สอดคล้องกัน ทิศทางที่ว่านั้นคือทัศนคติทางบวก (Positive Attitude) คือ ความรู้สึกชอบ พอใจ ส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งและทัศนคติทางลบ (Negative Attitude) คือ สิ่งที่ตรงกันข้ามกับทัศนคติทางบวก^{๑๓} ทัศนคติเป็นการรวมความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความคิดเห็น และความจริง ซึ่งได้แก่ ความรู้ต่าง ๆ รวมทั้งความรู้สึกซึ่งเป็นการประเมินค่าทั้งในทางบวกและทางลบ ซึ่งทัศนคติเมื่อได้ก่อรูปขึ้น ก็ยากที่จะเปลี่ยนแปลง เพราะทัศนคติเกิดขึ้น โดยปราศจากการบังคับหรือต่อสู้อย่างไร จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงยาก^{๑๔}

ประเภทของทัศนคติ

ทัศนคติของบุคคล แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ^{๑๕}

^{๑๒} พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๕, กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๖, หน้า ๕๖๒.

^{๑๓} อเนก สุวรรณบัณฑิต และ ภาสกร อุดลพัฒนากิจ, **จิตวิทยาบริการ**, กรุงเทพฯ: อุดลพัฒนากิจ, ๒๕๕๘, หน้า ๓๗.

^{๑๔} ไสยา ชูพิกุลชัย, **จิตวิทยาสังคมประยุกต์**, กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๒, หน้า ๑๕-๑๖.

^{๑๕} ศิริวรรณ เสรีรัตน์, **พฤติกรรมผู้บริโภค**, พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา, ๒๕๓๘, หน้า ๑๔๖.

๑. ทักษะคิดเชิงบวกหรือที่ดี เป็นทักษะที่ชักนำบุคคลแสดงออกถึงความรู้สึก อารมณ์จากสภาพจิตใจได้ตอบในด้านดีต่อบุคคลอื่น หรือเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่ง รวมทั้งหน่วยงานองค์กร สถาบัน การดำเนินงานขององค์กรและอื่น ๆ

๒. ทักษะคิดเชิงลบหรือไม่ดี คือทักษะที่สร้างความรู้สึกเป็นไปในทางลบเสีย ไม่ได้ได้รับความเชื่อถือหรือไว้วางใจ อาจมีความเคลือบแคลง ระแวง สงสัย รวมทั้งเกลียดชังบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือองค์กร สถาบัน และการดำเนินกิจการขององค์กรและอื่น ๆ

๓. ทักษะคิดที่บุคคลไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือต่อบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์กรและอื่น ๆ โดยสิ้นเชิง

การวัดทัศนคติ

การวัดทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มีวิธีการวัดอยู่หลายวิธี เช่น^{๑๖}

๑. วิธีการสังเกต (Observation) เป็นวิธีการที่ใช้ตรวจสอบบุคคลอื่น โดยการเฝ้ามองและจดบันทึกพฤติกรรมของบุคคลอย่างมีแบบแผน ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบว่าบุคคลที่เราสังเกตมีทัศนคติ ความเชื่อ อุปนิสัยอย่างไร ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตจะถูกต้องใกล้เคียงกับความจริงหรือเป็นที่เชื่อถือได้เพียงใดนั้น มีข้อควรคำนึงหลายประการ กล่าวคือ ควรจะมีการศึกษาหลาย ๆ ครั้ง ทั้งนี้เพราะทัศนคติของบุคคลมาจากหลาย ๆ สาเหตุ นอกจากนี้ตัวผู้สังเกตเองจะต้องทำตัวให้เป็นกลาง ไม่มีความลำเอียงและการสังเกตควรไปสังเกตหลาย ๆ ช่วงเวลา ไม่ใช่สังเกตเฉพาะเวลาใดเวลาหนึ่ง

๒. วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) เป็นวิธีการที่ผู้ศึกษาจะต้องออกไปสอบถามบุคคลนั้น ๆ ด้วยปาก (ภาษาพูดคุย) ซึ่งโดยปกติ ผู้สัมภาษณ์จะเตรียมแผนล่วงหน้าเอาไว้ว่าจะสัมภาษณ์ในเรื่องใด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด ผู้สัมภาษณ์จะต้องทำให้ลักษณะบรรยากาศในการสัมภาษณ์เป็นกันเอง เพราะผู้เล่าเกิดความสบายใจ ไม่เคร่งเครียด

^{๑๖} ถวิล ธาราโกชน, **จิตวิทยาสังคม**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๒, หน้า ๗๘-๘๐.

๓. วิธีการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นวิธีที่นิยมใช้เมื่อผู้ศึกษาไม่สามารถที่จะติดต่อกับผู้ที่ศึกษาได้โดยตรง การใช้วิธีการส่งแบบสอบถามเป็นวิธีที่ใช้กันมากในการวัดทัศนคติ ทั้งนี้เพราะเราสามารถที่จะสร้างและถามได้ในหลาย ๆ ด้านตามความต้องการของผู้ที่ศึกษา อีกทั้งยังเป็นการประหยัดเวลาในการหาข้อมูล ส่วนในด้านการลงทุน ก็นับได้ว่าใช้ทุนน้อยกว่าอีกหลาย ๆ วิธี

๕. ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีทะเบียนบ้านอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลท่าสุต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จำนวน ๑๓,๔๒๑ คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคคลเฉพาะที่ปรากฏว่ามีชื่อสร้อยจาก ๑๑ หมู่บ้าน จำนวนหมู่บ้านละ ๔๐ คน รวมทั้งสิ้น ๔๔๐ คน

การได้มาของกลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยวิธีการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล

การเลือกผู้ให้ข้อมูล ใช้วิธีเจาะจงกำหนดบุคคล โดยกำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูล หมู่บ้านละ ๔ คน เป็นผู้ให้ข้อมูลชื่อสร้อย คนละ ๑๐ รายชื่อ รวมหมู่บ้านละ ๔๐ รายชื่อ รวมชื่อสร้อยทั้งสิ้นจำนวน ๔๔๐ รายชื่อ โดยผู้ให้ข้อมูลต้องมีอายุตั้งแต่ ๒๐ ปี ขึ้นไป เป็นผู้มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลท่าสุต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย มาไม่น้อยกว่า ๑ ปี โดยไม่กำหนดเพศ การศึกษา และศาสนา ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้ กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ๑ คน หัวหน้ากลุ่มอาชีพ ๑ คน ข้าราชการ ๑ คน และประชาชนทั่วไป ๑ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเรื่อง “การวิเคราะห์ชื่อสร้อยของประชาชน จังหวัดเชียงราย” ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยประเด็นคำถามดังต่อไปนี้

๑. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ชื่อ-ชื่อสกุล อายุ ที่อยู่ และสถานภาพทางสังคม

๒. ข้อมูลของผู้ที่ปรากฏชื่อสร้อย ได้แก่ ชื่อเรียก ชื่อสร้อย ความหมายและที่มาของชื่อสร้อย

๓. ทักษะคติของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อบุคคลที่ปรากฏชื่อสร้อย ได้แก่ ทักษะคติเชิงบวก ทักษะคติเชิงลบ และทักษะคติที่ไม่แสดงความคิดเห็น

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการลงพื้นที่ ๒ ครั้ง ครั้งแรกเพื่อติดต่อผู้ให้ข้อมูล อธิบายความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับชื่อสร้อย กระบวนการเก็บข้อมูล จนเข้าใจตรงกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูล จากนั้นจึงนัดหมายในการเก็บข้อมูลในครั้งต่อไป เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลได้มีเวลาเตรียมตัวประมาณ ๑๕ วัน ส่วนการลงพื้นที่ครั้งที่ ๒ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์และจัดบันทึกลงในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามประเด็นคำถามที่กำหนดไว้ ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นเรื่องความหมายและที่มาของชื่อสร้อย และเรื่องทักษะคตินั้น ผู้วิจัยมุ่งเก็บข้อมูลตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลเป็นหลัก มิได้หมายถึงความคิดเห็นของบุคคลโดยทั่วไป

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ชื่อสร้อยครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ โดยใช้หลักการวิเคราะห์ชื่อสร้อยของ จรุงศรี มุลสวัสดิ์^{๑๑} ที่พบว่า การได้มาของชื่อสร้อยมีอยู่ ๒ วิธี ได้แก่ มาจากลักษณะประจำตัว ได้แก่ อวัยวะ พฤติกรรม รูปร่าง รูปพรรณ สีหน้า ท่าทาง สีผิว และมาจากสิ่งแวดล้อมภายนอก ได้แก่ สัญชาติ สัตว์ คน ผีหรืออมมนุษย์ ผู้ที่อยู่ใกล้ชิด หน้าที่ ภูมิลำเนาเดิม สถานภาพ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ใช้แนวคิดเรื่องหลักการตั้งสมญานามของบุคคลของ เนตรทราย มณีโชติ^{๑๒} ซึ่งแบ่งที่มาของการสร้างสมญานามเป็น ๘ ประเภท ได้แก่ มาจากพฤติกรรมทางการกระทำ สถานภาพทางสังคม อาชีพ บุคลิกภาพหรือลักษณะเฉพาะตัว ที่มาหรือภูมิลำเนา ชื่อเดิมหรือชื่อเล่น จุดเด่นหรือสิ่งที่ขึ้นชื่อ และสัญลักษณ์ประจำตัว จากนั้นแปลความหมายของชื่อสร้อยตามภาษาถิ่นที่ปรากฏ โดยแปลคำศัพท์เฉพาะความหมายที่ใช้ในบริบทของชื่อสร้อยนี้เท่านั้น ว่าเป็นความหมายนัยตรงหรือนัยประหวัด จากการสังเคราะห์แนวคิดข้างต้นสามารถสรุปที่มาของชื่อสร้อยได้ ๗ ประเภท ดังนี้ ลักษณะ

^{๑๑} จรุงศรี มุลสวัสดิ์, การใช้ภาษาในการตั้งชื่อของชาวล้านนาในจังหวัดเชียงราย, ๒๕๓๕, หน้า ๕๒-๖๑.

^{๑๒} เนตรทราย มณีโชติ, สมญานามในและรายการกีฬาทางสกีมวลขน, ๒๕๔๔, หน้า ๕๕-๖๐.

ทางกายภาพ ลักษณะของพฤติกรรม การประกอบอาชีพ พื้นฐานครอบครัว สถานที่ที่เกี่ยวข้อง เหตุการณ์สำคัญ และการใช้ภาษา โดยวิเคราะห์ในเชิงปริมาณใช้ค่าสถิติร้อยละ ส่วนในเชิงคุณภาพใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์

ส่วนทัศนคติของบุคคลในการตั้งชื่อสร้อย ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ โดยใช้หลักการวิเคราะห์ทัศนคติของ ศิริวรรณ เสรีรัตน์^{๑๙} ซึ่งแบ่งทัศนคติของบุคคลไว้ ๓ ประเภท ได้แก่ ทัศนคติเชิงบวก ทัศนคติเชิงลบ และทัศนคติที่ไม่แสดงความคิดเห็น โดยวิเคราะห์ในเชิงปริมาณใช้ค่าสถิติร้อยละ ส่วนในเชิงคุณภาพใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์

๖. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๖.๑ ผลการวิเคราะห์ที่มาของชื่อสร้อย

จากการรวบรวมชื่อสร้อยของประชาชนในตำบลท่าสุต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จาก ๑๑ หมู่บ้าน โดยมีผู้ให้ข้อมูลหมู่บ้านละ ๔ คน คนละ ๑๐ รายชื่อ รวมหมู่บ้านละ ๔๐ รายชื่อ รวมชื่อสร้อยทั้งสิ้นจำนวน ๔๔๐ รายชื่อ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ โดยใช้หลักการวิเคราะห์ชื่อสร้อยของ จริญญาศรี มูลสวัสดิ์^{๒๐} และแนวคิดเรื่องหลักการตั้งสมญานามของบุคคลของเนตรทราย มณีโชติ^{๒๑} จากการสังเคราะห์แนวคิดข้างต้นสามารถสรุปที่มาของชื่อสร้อยได้ ๗ ประเภท ดังนี้ ลักษณะทางกายภาพ ลักษณะของพฤติกรรม การประกอบอาชีพ พื้นฐานครอบครัว สถานที่ที่เกี่ยวข้อง เหตุการณ์สำคัญ และการใช้ภาษา ผลการวิจัยสรุปได้ตามตารางดังต่อไปนี้

^{๑๙} ศิริวรรณ เสรีรัตน์, พฤติกรรมผู้บริโภค, ๒๕๓๘, หน้า ๑๔๖.

^{๒๐} จริญญาศรี มูลสวัสดิ์, การใช้ภาษาในการตั้งชื่อของชาวล้านนาในจังหวัดเชียงราย, ๒๕๓๕, หน้า ๕๒-๖๑.

^{๒๑} เนตรทราย มณีโชติ, สมญานามในและรายการกีฬาทางสกีมวลชน, ๒๕๔๔, หน้า ๕๕-๖๐.

ประเภท	ที่มาของชื่อสร้อย	จำนวน (ชื่อ)	ร้อยละ
๑	ลักษณะทางกายภาพ	๑๗๒	๓๙.๑๐
๒	ลักษณะของพฤติกรรม	๑๔๓	๓๒.๕๐
๓	การประกอบอาชีพ	๖๗	๑๕.๒๒
๔	พื้นฐานครอบครัว	๒๖	๕.๙๐
๕	สถานที่ที่เกี่ยวข้อง	๑๔	๓.๑๘
๖	เหตุการณ์สำคัญ	๑๑	๒.๕๐
๗	การใช้ภาษา	๗	๑.๖๐
รวม		๔๕๐	๑๐๐

จากตารางพบว่า ชื่อสร้อยของบุคคลมีที่มาจากลักษณะทางกายภาพมากที่สุด จำนวน ๑๗๒ รายชื่อ (ร้อยละ ๓๙.๑๐) มาจากลักษณะของพฤติกรรม จำนวน ๑๔๓ รายชื่อ (ร้อยละ ๓๒.๕๐) มาจากการประกอบอาชีพ จำนวน ๖๗ รายชื่อ (ร้อยละ ๑๕.๒๒) มาจากพื้นฐานครอบครัว จำนวน ๒๖ รายชื่อ (ร้อยละ ๕.๙๐) มาจากสถานที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๔ รายชื่อ (ร้อยละ ๓.๑๘) มาจากเหตุการณ์สำคัญ จำนวน ๑๑ รายชื่อ (ร้อยละ ๒.๕๐) และมาจากการใช้ภาษา จำนวน ๗ รายชื่อ (ร้อยละ ๑.๖๐) ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๖.๑.๑ ลักษณะทางกายภาพ หมายถึง ชื่อสร้อยที่ตั้งขึ้นมาจากลักษณะของร่างกายที่ปรากฏอย่างเห็นได้ชัดเจนของเจ้าของชื่อสร้อยนั้น แบ่งเป็น รูปร่าง และ อวัยวะ พบทั้งหมด ๑๗๒ รายชื่อ ดังนี้

๑.) รูปร่าง ได้แก่ ลักษณะร่างกายที่มองเห็นปรากฏเด่นชัด เป็นภาพโดยรวมทั้งหมดคือ สัดส่วน น้ำหนัก ความสูง อายุ เพศ รวมถึงลักษณะหน้าตาและสภาพร่างกายโดยภาพรวม ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะรูปร่างของบุคคลที่ปรากฏชื่อสร้อยมีที่มาจากน้ำหนักตัวมากที่สุด รองลงมาคือลักษณะรูปร่าง ส่วนสูง เพศ อายุ และลักษณะหน้าตา ตามลำดับ ยกตัวอย่างเช่น

ลำดับ	ชื่อจริงหรือชื่อเรียก	ชื่อสร้อย	ความหมายภาษาถิ่น	ที่มาของชื่อสร้อย
๑	พล	อึ้ง	อึ้งอ่าง	อ้วนมาก
๒	แดง	แป้ว	พยาธิ	ผอมมาก
๓	บุญ	เบ้ม	ตัวใหญ่	มีรูปร่างใหญ่
๔	อ้าย	แจ้	ตัวเล็ก	มีรูปร่างเล็ก
๕	ศรี	เต็ง	สูง	สูงมาก
๖	คำ	ป็อก	เตี้ย	ไม่สูง
๗	แก้ว	ห่งอ่ม	แก่	อายุมาก
๘	ทอง	เตม่า	แก่	อายุมาก
๙	สาม	ชาย	ผู้ชาย	เพศชาย
๑๐	วรรณ	แขก	คนอินเดีย	หน้าตาคล้ายคนอินเดีย

๒.) **อวัยวะ** ได้แก่ ลักษณะเด่นของอวัยวะภายนอกต่าง ๆ โดยเน้นเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งในร่างกายที่มีลักษณะเด่นที่สังเกตเห็นได้ชัด ผลการวิจัยพบว่า อวัยวะของบุคคลที่ปรากฏชื่อสร้อย มีที่มาจากสีผิวมากที่สุด รองลงมาคือผม ฟัน หน้าตา ศีรษะ แก้ม คิ้ว ปาก คอ จมูก หลัง นิ้ว แขน ขา ก้น ไฝ อวัยวะเพศ และความพิการของอวัยวะต่าง ๆ เช่น แขนงอ ขาหัก ฟันหัก และโรคภัยไข้เจ็บ ยกตัวอย่างเช่น

ลำดับ	ชื่อเรียก	ชื่อสร้อย	ความหมายภาษาถิ่น	ที่มาของชื่อสร้อย
๑	พงษ์	เส้า	คล้า	มีผิวสีดำคล้า
๒	อืด	สิปแสน	หนึ่งล้าน	ศิระชะล้าน
๓	หมาน	เขี้ยวซุน	ฟันหน้ายื่น	ฟันหน้ายื่นออกมา
๔	ลัม	แป้น	กลมและแบน	หน้ากลม กว้างและแบน
๕	ชาว	โหล	ตาโปน	ตาโต ตาโปน
๖	ลบ	งก	หัวโหนก	มีศิระชะโหนกนูนทางด้านหลัง
๗	ก้อย	ป่อง	-	แก้มป่อง
๘	นัท	โก่ง	-	คิ้วโก่ง
๙	บุญ	เตย	ห้อย	ริมฝีปากห้อย
๑๐	อาจ	คอคแดง	-	คอคมีสีแดง
๑๑	หนึ่ง	หัก	-	ไม่มีตั้ง ไม่มีสันจมูก
๑๒	นาง	ค่อม	-	หลังงอ หลังโก่ง
๑๓	สา	สิปเอ็ด	-	มีนิ้วมือ ๑๑ นิ้ว
๑๔	มา	โง่ง	งอ	แขนหักและโก่ง
๑๕	เพิ่ม	เป่	ไม่ตรง	เดินขาเป่
๑๖	สมพิศ	ก้นกึ่ง	ก้นใหญ่	สะโพกและก้นใหญ่
๑๗	วัลย์	ไฟ	-	มีไฟเม็ดใหญ่อยู่ที่บริเวณปลาย จมูก
๑๘	แก้ว	ไซ่ซ่าง	อันตะซ่าง	มีอันตะใหญ่
๑๙	แก้ว	สามขา	-	ขาพิการต้องใช้ไม้เท้า
๒๐	แก้ว	เว้า	แหวง	ฟันหน้าหัก

๖.๑.๒ ลักษณะของพฤติกรรม หมายถึง ชื่อสร้อยที่ตั้งขึ้นมาจากลักษณะ
การแสดงออกของ การกระทำกริยาอาการ ที่ปฏิบัติเป็นประจำสม่ำเสมอ ของเจ้าของ

ชื่อสร้อยนั้น แบ่งเป็นพฤติกรรมเชิงบวก และพฤติกรรมเชิงลบ พบทั้งหมด ๑๔๓ รายชื่อ พบพฤติกรรมเรื่องการพูด การทำงาน การบริโภค การนอน การใช้จ่าย และนิสัยส่วนตัว ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของบุคคลที่ปรากฏชื่อสร้อยมีที่มาจากพฤติกรรมเชิงลบมากที่สุด รองลงมาคือพฤติกรรมเชิงบวก ตามลำดับดังนี้

๑.) พฤติกรรมเชิงลบ ได้แก่ การกระทำหรือกริยาอาการ ที่ปฏิบัติเป็นประจำสม่ำเสมอ จนเป็นที่จับสังเกตได้ของบุคคลทั่วไป มีผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้อื่นในทางที่ไม่ดีหรือถูกมองว่าเป็นข้อบกพร่องของร่างกาย ตัวอย่างคำที่พบ เช่น โว (พูดมาก) เขยิม (ช้า) กินเกลี้ยง (กินหมด) นกฮูก (นอนกลางวัน) จี๊ (ตระหนี่ถี่เหนียว) ชี้เมา ฯลฯ ยกตัวอย่างเช่น

ลำดับ	ชื่อเรียก	ชื่อสร้อย	ความหมายภาษาถิ่น	ที่มาของชื่อสร้อย
๑	เมื่อง	แชม	แทรกแซง	ชอบยุ่งเรื่องของบุคคลอื่น
๒	ทรี	เหล็กละไล	เหล็กละลาย	ไปบ้านใครแล้วชอบอยู่นานมาก
๓	จัน	ตอด	เหน็บแนม	ชอบพูดส่อเสียดผู้อื่น
๔	แจน	เขยิม	ช้า	ทำอะไรเชื่องช้า
๕	แก้ว	วอก	โกหก	ไม่มีความจริงใจ โกหกเก่ง

๒.) พฤติกรรมเชิงบวก ได้แก่ การกระทำหรือกริยาอาการที่ปฏิบัติเป็นประจำสม่ำเสมอจนเป็นที่จับสังเกตได้ของบุคคลทั่วไป มีผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้อื่นในทางที่ดี ตัวอย่างคำที่พบ เช่น น้ำอ้อย อารมณ์ดี ป่า นกแก้ว เงินหมื่น ใจโลใจดี เย็น บุญ หมั่น (ขยัน) ร้อยเสียง เสียว (เพื่อน) ฯลฯ ยกตัวอย่างเช่น

ลำดับ	ชื่อเรียก	ชื่อสร้อย	ความหมายภาษาถิ่น	ที่มาของชื่อสร้อย
๑	ลัย	บุญ	-	ชอบเข้าวัด ทำบุญ
๒	นอม	หมั่น	ขยัน	มีความขยันมาก
๓	พร	น้ำอ้อย	-	พูดจาไพเราะ อ่อนหวาน
๔	บัว	ใจโล	-	แต่งตัวสวยงามตามสมัยนิยม
๕	ทาย	เสียงใส	-	ร้องเพลงเพราะ

๖.๑.๓ การประกอบอาชีพ หมายถึง ชื่อสัร้อยที่ตั้งขึ้นมาจากการประกอบอาชีพ ทั้งอาชีพประจำและอาชีพเสริมของเจ้าของชื่อสัร้อยนั้น แบ่งเป็น ชื่อสินค้า ลักษณะของงาน และการเปรียบเทียบเชิงสัญลักษณ์ของอาชีพนั้น ๆ พบทั้งหมด ๖๗ รายชื่อ ดังนี้

๑.) ชื่อสินค้า ตัวอย่างคำที่พบ เช่น น้ำเงี้ยว ส้มตำ ผัก หมูย่าง แก๊ส น้ำแข็ง หวย ไม้กวาด ขนมเส้น (ขนมจิ้น) ขาหมู ไก่ย่าง กล้วยทอด น้ำปั่น ลาบ ฯลฯ ยกตัวอย่างเช่น

ลำดับ	ชื่อเรียก	ชื่อสัร้อย	ความหมายภาษาถิ่น	ที่มาของชื่อสัร้อย
๑	พร	หวย	-	ขายลือตเตอร์
๒	จิ้น	แก๊ส	-	ขายแก๊ส
๓	หล้า	ขนมเส้น	ขนมจิ้น	ขายขนมจิ้น

๒.) ลักษณะของงาน ตัวอย่างคำที่พบ เช่น แกะไม้ กรรมกร การพิมพ์ ยาม สล่า (ช่าง) ทัวร์ ซักรีด แม่บ้าน ตัดผม เย็บผ้า มวย เสริมสวย เกษตร หมอ ช่อมรดก ฯลฯ ยกตัวอย่างเช่น

ลำดับ	ชื่อเรียก	ชื่อสัร้อย	ความหมายภาษาถิ่น	ที่มาของชื่อสัร้อย
๑	จันท์	แกะไม้	-	แกะสลักไม้
๒	สา	ยาม	-	พนักงานรักษาความปลอดภัย
๓	ตุ้ย	สล่า	ช่าง	ช่างก่อสร้าง

๓.) การเปรียบเทียบเชิงสัญลักษณ์ ตัวอย่างคำที่พบ เช่น กรรไกร-ทอง ตีนผี พายุ มะละกอรอด (รอดวาย) ควายอึม ฯลฯ ยกตัวอย่างเช่น

ลำดับ	ชื่อเรียก	ชื่อสร้อย	ความหมายภาษาถิ่น	ที่มาของชื่อสร้อย
๑	นัท	กรรไกรทอง	-	ช่างตัดผมที่มีฝีมือดี
๒	ต้อม	ตีนผี	-	รับจ้างเย็บผ้าและเหยียบจักรได้ไวมาก
๓	ต่อ	พายุ	-	ช่างซ่อมรถให้บริการเต็มมยปางล้อรถ
๔	โหม	มะละกอรอด	มะละกอรอดวาย	ขายส้มตำและซื้อมะละกอครั้งละมาก ๆ
๕	น้อย	ควายอึม	-	ขายอาหารตามสั่งและให้ปริมาณมาก

๖.๑.๔ **พื้นฐานครอบครัว** หมายถึง ชื่อสร้อยที่ตั้งขึ้นมาจากพื้นฐานของบุคคลในครอบครัวของเจ้าของชื่อสร้อยนั้น แบ่งเป็น ชื่อบุคคลใกล้ชิด ลำดับเครือญาติ และเชื้อชาติหรือศาสนา พบทั้งหมด ๒๖ รายชื่อ ดังนี้

๑.) **ชื่อบุคคลใกล้ชิด** ตัวอย่างคำที่พบ เช่น น้อย โสย เต๋อ ดี เปรียว แอ๊ด รัตน์ นาย ต้น วัน เกียรติ หมาย สม ชื่น เกียรติ พงศ์ กันยา ฯลฯ ยกตัวอย่างเช่น

ลำดับ	ชื่อเรียก	ชื่อสร้อย	ความหมายภาษาถิ่น	ที่มาของชื่อสร้อย
๑	ทอง	เต๋อ	ชื่อเฉพาะ	บิดาชื่อ เต๋อ
๒	แก้ว	หมาย	ชื่อเฉพาะ	สามีชื่อ หมาย
๓	เกียรติ	นาย	ชื่อเฉพาะ	ภรรยาชื่อ นาย
๔	แคท	มั้น	ชื่อเฉพาะ	ลูกสาวชื่อ มั้น
๕	คำ	กู่	คู่	สามีภรรยาชื่อ คำ เหมือนกัน

๒.) ลำดับเครือญาติ ตัวอย่างคำที่พบ เช่น หล้า น้อย ยกตัวอย่าง

เช่น

ลำดับ	ชื่อเรียก	ชื่อสร้อย	ความหมายภาษาถิ่น	ที่มาของชื่อสร้อย
๑	คำ	หล้า	ลูกคนสุดท้าย	เป็นลูกชายคนสุดท้ายของครอบครัว
๒	หล้า	น้อย	ลูกคนสุดท้าย	เป็นลูกสาวคนสุดท้ายของครอบครัว

๓.) เชื้อชาติหรือศาสนา ตัวอย่างคำที่พบ เช่น แจ็ก ยอง ยาง อิสลาม

ยกตัวอย่างเช่น

ลำดับ	ชื่อเรียก	ชื่อสร้อย	ความหมายภาษาถิ่น	ที่มาของชื่อสร้อย
๑	ยัง	แจ็ก	ชนชาติจีน	มีเชื้อสายคนจีน
๒	คำ	ยอง	ชนชาติยอง	มีเชื้อสายคนยอง
๓	ต่าย	ยาง	ชนชาติกระเหรี่ยง	มีเชื้อสายคนกระเหรี่ยง
๔	จันทร์	อิสลาม	ศาสนาอิสลาม	นับถือศาสนาอิสลาม

๖.๑.๕ สถานที่ที่เกี่ยวข้อง หมายถึง ชื่อสร้อยที่ตั้งขึ้นมาจากสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของชื่อสร้อยนั้น แบ่งเป็น ตำแหน่งของที่อยู่อาศัย ลักษณะของพื้นที่ และ ภูมิลำเนา พบทั้งหมด ๑๔ รายชื่อ ดังนี้

๑.) ตำแหน่งของที่อยู่อาศัย ตัวอย่างคำที่พบ เช่น วัดจันทร์ ท้ายซอย

สันมะนะ อิมกาด (ริมตลาด) ผาตอง ป่าสักหลวง หน้าวัด ยกตัวอย่างเช่น

ลำดับ	ชื่อเรียก	ชื่อสร้อย	ความหมายภาษาถิ่น	ที่มาของชื่อสร้อย
๑	น้ำ	ผาตอง	ชื่อหมู่บ้าน	อาศัยอยู่ที่บ้านถ้ำผาตอง
๒	ชัย	ท้ายซอย	-	บ้านพักอาศัยอยู่ที่ท้ายซอย

๒.) ลักษณะของพื้นที่ ตัวอย่างคำที่พบ เช่น ดอย หัวหลัง ยกตัวอย่าง

เช่น

ลำดับ	ชื่อเรียก	ชื่อสร้อย	ความหมายภาษาถิ่น	ที่มาของชื่อสร้อย
๑	น้อย	หัวหลัง	ทางลาดชัน	บ้านพักอาศัยอยู่บนทางลาดชัน
๒	อิง	ดอย	ภูเขา	อาศัยอยู่ที่จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีภูเขา

๓.) ภูมิลำเนา ตัวอย่างคำที่พบ เช่น ลาว เกลือ แม่แตง ยกตัวอย่าง

เช่น

ลำดับ	ชื่อเรียก	ชื่อสร้อย	ความหมายภาษาถิ่น	ที่มาของชื่อสร้อย
๑	เสียง	เกลือ	ทะเล	ภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดภูเก็ตซึ่งมีทะเลล้อมรอบ
๒	เดือน	ลาว	คนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภูมิลำเนาอยู่ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๖.๑.๖ เหตุการณ์สำคัญ หมายถึง ชื่อสร้อยที่ตั้งขึ้นมาจากเหตุการณ์ในอดีต และยังเป็นທີ່จดจำของบุคคลใกล้ชิดหรือบุคคลทั่วไปมาจนถึงปัจจุบันของเจ้าของชื่อสร้อยนั้น แบ่งเป็น ชื่อเดิม และเหตุการณ์สำคัญในอดีต พบทั้งหมด ๑๑ รายชื่อ ดังนี้

๑.) ชื่อเดิม ตัวอย่างคำที่พบ เช่น คำเอ้ย กิก ยกตัวอย่างเช่น

ลำดับ	ชื่อเรียก	ชื่อสร้อย	ความหมายภาษาถิ่น	ที่มาของชื่อสร้อย
๑	บัวพัด	คำเอ้ย	ชื่อเฉพาะ	ชื่อเดิมคือ คำเอ้ย แล้วเปลี่ยนชื่อเป็น บัวพัด
๒	น้อย	กิก	ชื่อเฉพาะ	ชื่อเดิมคือ กิก แล้วเปลี่ยนชื่อเป็น น้อย

๒.) เหตุการณ์สำคัญในอดีต ตัวอย่างคำที่พบ เช่น นพมาศ รั้วพัง จักก่า (กิ้งก่า) ปาฏิหาริย์ เก้า ซาอุ ยกตัวอย่างเช่น

ลำดับ	ชื่อเรียก	ชื่อสร้อย	ความหมายภาษาถิ่น	ที่มาของชื่อสร้อย
๑	เสนห์	ปาฏิหาริย์	เรื่องมหัศจรรย์	เคยตกจากอาคารชั้นสี่ในโรงงานก่อสร้างแต่ไม่เสียชีวิต
๒	อ้าย	ซาอุ	ประเทศซาอุดีอาระเบีย	เคยจะเดินทางไปทำงานที่ประเทศซาอุดีอาระเบียแต่ไม่ได้ไป

๖.๑.๗ การใช้ภาษา หมายถึง ชื่อสร้อยที่เกิดจากการเล่นเสียงของพยางค์และคำ ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเจ้าของชื่อสร้อยนั้น เพียงแต่เป็นการเติมเสียงพยางค์ท้ายชื่อเรียก ซึ่งพยางค์นั้นจะมีหรือไม่มี ความหมายก็ได้ เพื่อให้ได้เสียงพยัญชนะสระ หรือวรรณยุกต์ ตามต้องการของผู้เรียก แบ่งเป็น เพื่อเล่นเสียง และเพื่อสร้างคำผวน พบทั้งหมด ๗ รายชื่อ ดังนี้

๑.) เพื่อเล่นเสียง ตัวอย่างคำที่พบ เช่น แต๊ก กี้ ก่อง โฉ๊ะ โฉ๊ะ ซี ตี้ ยกตัวอย่างเช่น

ลำดับ	ชื่อเรียก	ชื่อสร้อย	ความหมายภาษาถิ่น	ที่มาของชื่อสร้อย
๑	ก่อง	ก่อง	-	เติมเสียงพยางค์ท้ายชื่อโดยไม่มี ความหมาย
๒	ตี้ก	กี้	-	เติมเสียงพยางค์ท้ายชื่อโดยไม่มี ความหมาย

๒.) เพื่อสร้างคำผวน ตัวอย่างคำที่พบ เช่น ตี้ กี้ ยกตัวอย่างเช่น

ลำดับ	ชื่อเรียก	ชื่อสร้อย	ความหมายภาษาถิ่น	ที่มาของชื่อสร้อย
๑	แขก	ตี้	-	สร้างคำผวนให้ได้คำว่า ฮี้แขก
๒	แอร์	กี้	-	สร้างคำผวนให้ได้คำว่า ฮี้แก่

๖.๒ ผลการวิเคราะห์ทัศนคติ

ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของบุคคลในการตั้งชื่อสร้อย ซึ่งวัดจากความเห็นของผู้ให้ข้อมูลทั้ง ๔๔ คน ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ ศิริวรรณ เสรีรัตน์^{๒๒} ที่แบ่งทัศนคติของบุคคลเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ ทัศนคติเชิงบวกหรือที่ดี ทัศนคติเชิงลบหรือไม่ดี และทัศนคติที่ไม่แสดงความคิดเห็น ผลการวิจัยสรุปได้ตามตารางดังต่อไปนี้

ประเภท	ที่มาของชื่อสร้อย	ทัศนคติ		
		เชิงบวก	เชิงลบ	ไม่แสดงความคิดเห็น
๑	ลักษณะทางกายภาพ	๗	๑๖๕	-
๒	ลักษณะของพฤติกรรม	๒๗	๑๑๖	-
๓	การประกอบอาชีพ	-	-	๖๗
๔	พื้นฐานครอบครัว	-	-	๒๖
๕	สถานที่ที่เกี่ยวข้อง	-	-	๑๔
๖	เหตุการณ์สำคัญ	๔	๔	๓
๗	การใช้ภาษา	-	๒	๕
รวม		๓๘	๒๘๗	๑๑๕
ร้อยละ		๘.๖๓	๖๕.๒๒	๒๖.๑๓

ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของบุคคลในการตั้งชื่อสร้อย พบทัศนคติเชิงลบมากที่สุด จำนวน ๒๘๗ รายชื่อ (ร้อยละ ๖๕.๒๒) เป็นชื่อสร้อยที่มาจากลักษณะทางกายภาพ ลักษณะของพฤติกรรม เหตุการณ์สำคัญ และการใช้ภาษา พบทัศนคติที่ไม่แสดงความคิดเห็น จำนวน ๑๑๕ รายชื่อ (ร้อยละ ๒๖.๑๓) เป็นชื่อสร้อยที่มาจากการประกอบอาชีพ พื้นฐานครอบครัว สถานที่ที่เกี่ยวข้อง การใช้ภาษา และเหตุการณ์สำคัญ พบทัศนคติ

^{๒๒} ศิริวรรณ เสรีรัตน์, พฤติกรรมผู้บริโภค, ๒๕๓๘, หน้า ๑๔๖.

เชิงบวกน้อยที่สุด จำนวน ๓๘ รายชื่อ (ร้อยละ ๘.๖๓) เป็นชื่อสร้อยที่มาจากลักษณะของพฤติกรรม ลักษณะทางกายภาพ และเหตุการณ์สำคัญ ตามลำดับดังนี้

๖.๒.๑ ทศนคติเชิงลบ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบทศนคติเชิงลบในชื่อสร้อยที่มีที่มาจากลักษณะทางกายภาพมากที่สุด รองลงมาคือลักษณะของพฤติกรรม เหตุการณ์สำคัญ และการใช้ภาษา ตามลำดับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ลำดับ	ประเภทที่มาของชื่อสร้อย	ชื่อเรียก	ชื่อสร้อย	ความหมายภาษาถิ่น	ที่มาของชื่อสร้อย
๑	ลักษณะทางกายภาพ	น้อย	ป็อก	รูปร่างเล็ก	ตัวเล็ก ไม่สูง
๒	ลักษณะของพฤติกรรม	บ่ติ	ชี้เหล่า	-	ชอบดื่มเหล้า
๓	เหตุการณ์สำคัญ	ตรี	ร้วพัง	-	เคยขับรถยนต์ ร้วบ้านพัง
๔	การใช้ภาษา	แขก	ตี้	-	เล่นคำผวน

๖.๒.๒ ทศนคติที่ไม่แสดงความคิดเห็น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบทศนคติที่ไม่แสดงความคิดเห็นในชื่อสร้อยที่มีที่มาจากการประกอบอาชีพมากที่สุด รองลงมาคือพื้นฐานครอบครัว สถานที่ที่เกี่ยวข้อง การใช้ภาษา และเหตุการณ์สำคัญ ตามลำดับ สาเหตุที่เป็นทศนคติที่ไม่แสดงความคิดเห็นเนื่องมาจากที่มาของชื่อสร้อยดังกล่าวมาจากความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่มีความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ลำดับ	ประเภทที่มา ของชื่อสร้อย	ชื่อเรียก	ชื่อสร้อย	ความหมาย ภาษาถิ่น	ที่มาของชื่อสร้อย
๑	การประกอบอาชีพ	เรื่อง	สล่า	ช่าง	มีอาชีพเป็นช่างไม้
๒	พื้นฐานครอบครัว	ทอง	เต๋อ	ชื่อเฉพาะ	บิดานายทองชื่อ “เต๋อ”
๓	สถานที่ที่เกี่ยวข้อง	น้ำ	ผาดอง	ชื่อหมู่บ้าน	บ้านพักอาศัยอยู่ที่ หมู่บ้านถ้ำผาดอง
๔	การใช้ภาษา	ต๊อก	แต๊ก	-	เล่นเสียงพยัญชนะ เติมเสียงท้ายคำ
๕	เหตุการณ์สำคัญ	บัวผัด	คำเอ๊ย	ชื่อเฉพาะ	ชื่อเดิมคือ “คำเอ๊ย”

๖.๒.๓ ทศนคติเชิงบวก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบทศนคติเชิงบวกในชื่อสร้อย
ที่มีที่มาจากลักษณะของพฤติกรรมมากที่สุด รองลงมาคือลักษณะทางกายภาพ และ
เหตุการณ์สำคัญ ตามลำดับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ลำดับ	ประเภทที่มา ของชื่อสร้อย	ชื่อเรียก	ชื่อสร้อย	ความหมาย ภาษาถิ่น	ที่มาของชื่อสร้อย
๑	ลักษณะของพฤติกรรม	พร	น้ำอ้อย	-	พูดจาไพเราะ
๒	ลักษณะทางกายภาพ	ดวงตา	หวาน	-	มีดวงตาสวยงาม
๓	เหตุการณ์สำคัญ	เมย์	นพมาศ	-	เคยประกวดนาง นพมาศ

๗. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์ชื่อสร้อยของประชาชนจังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อ
วิเคราะห์ที่มาของชื่อสร้อย และทศนคติที่สะท้อนมาจากการตั้งชื่อสร้อยของประชาชน
ในตำบลท่าสุต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ซึ่งได้มาโดยวิธีการสัมภาษณ์และ
ตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล จาก ๑๑ หมู่บ้าน จำนวนหมู่บ้านละ ๔ คน รวม ๔๔ คน
ให้ข้อมูลชื่อสร้อยคนละ ๑๐ รายชื่อ จากจำนวนประชากรจำนวน ๑๓,๔๒๑ คน ได้

ชื่อสร้อยจำนวน ๔๔๐ รายชื่อ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเรื่อง การวิเคราะห์ชื่อสร้อย ของประชาชนจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า

ลักษณะทางกายภาพ หมายถึง ชื่อสร้อยที่ตั้งขึ้นมาจากจากลักษณะของ ร่างกายที่ปรากฏอย่างเห็นได้ชัดเด่นของเจ้าของชื่อสร้อยนั้น แบ่งเป็น รูปร่าง และ อวัยวะ พบทั้งหมด ๑๗๒ รายชื่อ เรียกตามรูปร่าง คือลักษณะร่างกายที่มองเห็นปรากฏ เด่นชัด เป็นภาพโดยรวมทั้งหมด เช่น **อ้ายแจ้** (แจ้ คือมีรูปร่างเล็ก) **แก้วห่อม** (ห่อม คือมีอายุมาก) และเรียกตามอวัยวะ คือลักษณะเด่นของอวัยวะภายนอกต่าง ๆ โดยเน้นเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งในร่างกาย รวมถึงความพิการของอวัยวะต่าง ๆ เช่น **ชาวไหล** (ไหล คือตาโต ตาโปน) **สาสิบเอ็ด** (สิบเอ็ด คือมีนิ้วมือ ๑๑ นิ้ว)

ลักษณะของพฤติกรรม หมายถึง ชื่อสร้อยที่ตั้งขึ้นมาจากลักษณะ การแสดงออกทางการกระทำกริยาอาการที่ปฏิบัติเป็นประจำสม่ำเสมอของเจ้าของ ชื่อสร้อยนั้นแบ่งเป็น พฤติกรรมเชิงบวก และพฤติกรรมเชิงลบ พบทั้งหมด ๑๔๓ รายชื่อ เรียกตามพฤติกรรมเชิงบวก คือการกระทำหรือกริยาอาการที่ปฏิบัติเป็น ประจำสม่ำเสมอ จนเป็นที่จับสังเกตได้ของบุคคลทั่วไป มีผลกระทบต่อความรู้สึกของ ผู้อื่นในทางที่ดี เช่น **นอมหมั่น** (หมั่น คือมีความขยันมาก) **ล้วยบุญ** (บุญ คือชอบเข้าวัด ทำบุญ) และเรียกตามพฤติกรรมเชิงลบ คือการกระทำหรือกริยาอาการที่ปฏิบัติเป็น ประจำสม่ำเสมอ จนเป็นที่จับสังเกตได้ของบุคคลทั่วไป มีผลกระทบต่อความรู้สึกของ ผู้อื่นในทางที่ไม่ดี เช่น **แจนเหียม** (เหียม คือทำอะไรเชื่องช้า) **แก้วอก** (อก คือไม่มีความจริงใจ โทกโทก)

การประกอบอาชีพ หมายถึง ชื่อสร้อยที่ตั้งขึ้นมาจากการประกอบอาชีพ ทั้งอาชีพประจำ และอาชีพเสริมของเจ้าของชื่อสร้อยนั้น แบ่งเป็น เรียกตามชื่อสินค้า ลักษณะของงาน และการเปรียบเทียบเชิงสัญลักษณ์ พบทั้งหมด ๖๗ รายชื่อ เรียกตามชื่อสินค้า เช่น **จันแก๊ส** (แก๊ส คือขายแก๊ส) **พรหวย** (หวย คือขายลือตเตอร์) เรียกตามลักษณะงาน เช่น **จันทร์แกะไม้** (แกะไม้ คือแกะสลักไม้) **สาขาม** (ขาม คือ พนักงานรักษาความปลอดภัย) และเรียกเปรียบเทียบเชิงสัญลักษณ์ เช่น **นัทกรรไกรทอง** (กรรไกรทอง คือช่างตัดผม) **ต่อพายุ** (พายุ คือช่างซ่อมรถเติมลมยางล้อรถ)

พื้นฐานครอบครัว หมายถึง ชื่อสร้อยที่ตั้งขึ้นมาจากพื้นฐานของบุคคลในครอบครัวของเจ้าของชื่อสร้อยนั้น แบ่งเป็น เรียกตามชื่อบุคคลใกล้เคียง ลำดับเครือญาติ และเชื้อชาติหรือศาสนา พบทั้งหมด ๒๖ รายชื่อ เรียกตามชื่อบุคคลใกล้เคียง เช่น **แก้วหมาย** (หมาย คือชื่อขอสามี) **เกียรตินาย** (นาย คือชื่อของภรรยา) เรียกตามลำดับเครือญาติ เช่น คำ**หล้า** (หล้า คือลูกชายคนสุดท้อง) หล้า**น้อย** (น้อย คือลูกสาวคนสุดท้อง) และเรียกตามเชื้อชาติหรือศาสนา เช่น ย้ง**เจ๊ก** (เจ๊ก คือมีเชื้อสายคนจีน) จันทร**อิสลาม** (อิสลาม คือนับถือศาสนาอิสลาม)

สถานที่ที่เกี่ยวข้อง หมายถึง ชื่อสร้อยที่ตั้งขึ้นมาจากสถานที่ที่เกี่ยวข้องของเจ้าของชื่อสร้อยนั้น แบ่งเป็น ตำแหน่งของที่อยู่อาศัย ลักษณะของพื้นที่ และภูมิลำนานา พบทั้งหมด ๑๔ รายชื่อ เรียกตามตำแหน่งที่อยู่อาศัย เช่น น้ำ**ผาตอง** (ผาตอง คือหมู่บ้านถ้ำผาตอง) ชัย**ท้ายชอย** (ท้ายชอย คือบ้านอยู่ท้ายชอย) เรียกตามลักษณะของพื้นที่ เช่น อิง**ดอย** (ดอย คือจังหวัดเชียงราย) น้อย**หัวหลัง** (หัวหลัง คือทางลาดชัน) และเรียกตามภูมิลำนานา เช่น เสียง**เกลือ** (เกลือ คือจังหวัดภูเก็ต) เดือน**ลาว** (ลาว คือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

เหตุการณ์สำคัญ หมายถึง ชื่อสร้อยที่ตั้งขึ้นมาจากเหตุการณ์ในอดีตและยังเป็นที่ยึดจำของบุคคลใกล้เคียงหรือบุคคลทั่วไปมาจนถึงปัจจุบันของเจ้าของชื่อสร้อยนั้น แบ่งเป็น ชื่อเดิม และเหตุการณ์สำคัญในอดีต พบทั้งหมด ๑๑ รายชื่อ เรียกตามชื่อเดิม เช่น บัวพัด**คำเอ้ย** (คำเอ้ย คือชื่อเดิม) น้อย**กิ๊ก** (กิ๊ก คือชื่อเดิม) และเรียกตามเหตุการณ์สำคัญในอดีต เช่น เสน่ห์**ปาฏิหาริย์** (ปาฏิหาริย์ คือเคยตกจากอาคารชั้นสี่ในงานก่อสร้างแต่ไม่เสียชีวิต) อ้าย**ซาอู** (ซาอู คือเคยจะเดินทางไปทำงานที่ประเทศซาอุดีอาระเบีย แต่ไม่ได้ไป)

การใช้ภาษา หมายถึง ชื่อสร้อยที่เกิดจากการเล่นเสียงของพยางค์และคำซึ่งไม่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเจ้าของชื่อสร้อยนั้น เพียงแต่เป็นการเติมเสียงพยางค์ท้ายชื่อเรียกซึ่งพยางค์นั้นจะมีหรือไม่มีความหมายก็ได้ เพื่อให้ได้เสียงพยางค์สระหรือวรรณยุกต์ ตามต้องการของผู้เรียก แบ่งเป็น เพื่อเล่นเสียง และเพื่อสร้างคำผวน พบทั้งหมด ๗ รายชื่อ เรียกเพื่อเล่นเสียง เช่น กอ**ก้อง** (ก้อง คือเติมเสียงพยางค์ท้ายชื่อโดยไม่มี ความหมาย) ตัก**กี้** (กี้ คือเติมเสียงพยางค์ท้ายชื่อโดยไม่มี ความหมาย) และ

เรียกเพื่อสร้างคำผวน เช่น แยกตี (ตี คือเติมเสียงพยัญชนะท้ายชื่อ เพื่อสร้างคำผวนว่า ตีแตก) แอร์กี (กี คือเติมเสียงพยัญชนะท้ายชื่อเพื่อสร้างคำผวนว่า อีแก่)

เมื่อวิเคราะห์ทัศนคติในการตั้งชื่อสร้อยพบว่า ปกติบุคคลจะมองผู้อื่นในลักษณะภายนอก ที่เห็นเด่นชัดก่อนเป็นเบื้องต้น ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ และลักษณะของพฤติกรรมโดยส่วนมาก จะเป็นสิ่งที่ผิดปกติของเจ้าของชื่อสร้อย ซึ่งมีแนวโน้มไปในทางลบมากกว่าทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับ จรูญศรี มูลสวัสดิ์^{๒๓} ที่กล่าวว่า การเรียกชื่อสร้อยเป็นการเน้นย้ำถึงลักษณะที่ผิดปกติของบุคคล โดยทั่วไป มักจะเป็นการพูดล้อเล่นกันเพื่อความสนุกสนานของผู้ที่อยู่ในวงสนทนา

ทัศนคติที่ไม่แสดงความคิดเห็น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบทัศนคติที่ไม่แสดงความคิดเห็นในชื่อสร้อยที่มีที่มาจากกรประกอบอาชีพมากที่สุด รองลงมาคือพื้นฐานครอบครัว สถานທີ່เกี่ยวข้องการใช้ภาษา และเหตุการณ์สำคัญตามลำดับ สาเหตุที่เป็นทัศนคติที่ไม่แสดงความคิดเห็นเนื่องมาจากที่มาของชื่อสร้อยดังกล่าวมาจากความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่มีความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องนั่นเอง

ในส่วนของการใช้สำนวนภาษานั้นพบว่า มีการใช้สำนวนภาษาในการตั้งชื่อสร้อย ๔ ประเภทคือ ประเภทแรก ใช้พยางค์ คำ หรือวลี เป็นภาษาไทยกลาง ความหมายตรงตามคำศัพท์ในภาษาไทยกลาง และไม่ต้องตีความหมาย เช่น ชัยหมวด คำว่าหมวด หมายถึงคนที่ชื่อชัยมีหมวด ประเภทต่อมา ใช้พยางค์ คำ หรือวลี เป็นภาษาไทยกลาง แต่ความหมายไม่ตรงตามคำศัพท์ในภาษาไทยกลาง และต้องตีความหมาย เช่น คำทนาย คำว่าทนาย ไม่ได้หมายถึงอาชีพ แต่ถูกนำมาใช้เปรียบพฤติกรรมของเจ้าของชื่อสร้อยว่า เป็นผู้รู้ในทุก ๆ เรื่อง ซึ่งเป็นการเปรียบในเชิงประชด ประชันมากกว่าการยกย่อง ประเภทถัดไป ใช้พยางค์ คำ หรือวลี เป็นภาษาไทยเหนือ ความหมายตรงตามคำศัพท์ในภาษาไทยเหนือ และไม่ต้องตีความหมาย เช่น หมานเขี้ยวสุน คำว่าเขี้ยวสุน หมายถึง ฟันหน้ายื่นออกมา คำเหล่านี้จะมีแต่คนภาคเหนือเท่านั้นที่จะเข้าใจความหมาย ซึ่งก็เป็นความหมายตรงตามลักษณะทางกายภาพหรือพฤติกรรมที่ปรากฏของเจ้าของชื่อสร้อยนั้น และประเภทสุดท้าย ใช้พยางค์ คำ หรือ

^{๒๓} จรูญศรี มูลสวัสดิ์, การใช้ภาษาในการตั้งชื่อของชาวล้านนาในจังหวัดเชียงราย, ๒๕๓๕.

วลี เป็นภาษาไทยเหนือ แต่ความหมายไม่ตรงตามคำศัพท์ในภาษาไทยเหนือ และต้องตีความหมาย เช่น **ทรีเหล็กไน** คำว่าเหล็กไน หมายถึงเหล็กละลาย ถูกนำมาใช้เปรียบพฤติกรรมของเจ้าของชื่อสร้อยว่าเวลาไปบ้านใครแล้วชอบอยู่นานมาก เปรียบเสมือนว่าถ้าเหล็กไม่ละลายก็ยังไม่กลับบ้าน

ข้อสังเกตที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ถึงแม้ว่าจะมีการใช้พยางค์ คำ หรือวลี ที่เหมือนกัน แต่ในเชิงความหมายนั้น อาจแตกต่างกันไปตามบริบทของบุคคลหรือสถานการณ์ เช่น ชื่อสร้อยว่า “น้อย” อาจหมายถึง คนรูปร่างเล็ก หรือคนที่มีอายุน้อยกว่า ชื่อสร้อยว่า “จ่าง” (จาง) อาจหมายถึงคนผิวขาว หรือคนเป็นโรคโลหิตจาง หรือคนที่ดื่มสุราซ้าก็ได้ ชื่อสร้อยว่า “แจ็ก” อาจหมายถึง คนเชื้อสายจีน หรือคนที่พูดเร็วก็ได้

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏออกมาจากการตั้งชื่อสร้อยว่า สังคมภาคเหนือให้ความสำคัญกับระบบการนับถือบรรพบุรุษลำดับความอาวุโสในครอบครัว ระบบเครือญาติ ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของบุคคลในชุมชน เรื่องสถานะความมีตัวตนในสังคม สุดท้ายคือการให้ความสำคัญกับความหลากหลายทางชาติพันธุ์ สะท้อนให้เห็นถึงระบบการสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนที่เน้นความใกล้ชิดกัน เกิดการรับรู้ร่วมกัน ให้เกียรติซึ่งกันและกัน รักษาความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน โดยผ่านประเพณี พิธีกรรม และความเชื่อ ทำให้การดำรงอยู่และสืบทอดอัตลักษณ์ความเป็นตัวตนของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ เกิดการผสมผสานผ่านมิติที่หลากหลายอย่างกลมกลืนทั้งเชื้อชาติศาสนา มีการแบ่งบทบาทหน้าที่และความสำคัญของกลุ่มชาติพันธุ์อย่างเด่นชัดเพื่อประสานความหลากหลายและความแตกต่างให้กลายเป็นความมั่นคงของชุมชนและประเทศชาติสืบไป

บรรณานุกรม

- จรรยาศรี มุลสวัสดิ์. **การใช้ภาษาในการตั้งชื่อของชาวล้านนาในจังหวัดเชียงราย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๓๕.
- เจือจันทร์ อัมสำราญ. **วิเคราะห์การใช้ภาษาในการตั้งชื่อนักศึกษาชาย มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.** สารนิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๓๔.
- ถวิล ธราวิโกชน. **จิตวิทยาสังคม.** พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๒.
- เทศบาลตำบลท่าสุต.** เข้าถึงจาก <http://www.tasud.net/ml.php>. เข้าถึงเมื่อ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗.
- นันทนา รณเกียรติ. “ลักษณะการตั้งชื่อเล่นในภาษาไทย” **ภาษาและภาษาศาสตร์.** ๖,๒ (มกราคม-มิถุนายน ๓๑) : ๕๐-๖๑.
- เนตรทราย มณีโชติ. **สมญานามในและรายการกีฬาทางสกีมวลชน.** ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.
- ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔.** กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๖.
- ลักขณา มณีโรจน์. **วิเคราะห์การใช้ภาษาในการตั้งชื่อนักศึกษาหญิง คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.** สารนิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๓๔.
- วิรัช ศิริวัฒนะนาคิน. **การศึกษาการตั้งชื่อของคนไทย.** วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๔.
- วิภัสรินทร์ ประพันธ์ศิริ. **คำเรียกญาติในภาษาคำเมือง การวิเคราะห์ทางอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์.** วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. **พฤติกรรมผู้บริโภค**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา, ๒๕๓๘.

ศิริ วรรณินันท์. **ตั้งชื่ออะไรดี**. กรุงเทพฯ: ผดุงศึกษา, ๒๕๒๗.

ไศลรัตน์ อิศระเสนีย์. **ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัวกับภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อจริง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๖.

สุภาพรณ ณ บางช้าง. **การใช้ภาษาในการตั้งชื่อของคนไทย**. ฝายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๖.

โสภา ชูพิกุลชัย. **จิตวิทยาสังคมประยุกต์**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๒.

โหราจารย์. **หลักเกณฑ์การตั้งชื่อและกราฟทำนายชีวิต**. กรุงเทพฯ: เสริมวิทย์บรรณาการ, ๒๕๒๑.

อเนก สุวรรณบัณฑิต และ ภาสกร อุดลพัฒนากิจ. **จิตวิทยาบริการ**. กรุงเทพฯ: อุดลพัฒนากิจ, ๒๕๔๘.

อาภรณ์ คูประเสริฐวงศ์. **วิเคราะห์การใช้ภาษาในการตั้งชื่อเล่นของคนไทยในปัจจุบัน**. สารนิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๒๘.